Äldreförvaltningen*Kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR)*Anmäls till äldrenämnden
den 17 april 2018**Protokoll nr 4 fört vid sammanträde för kommunstyrelsens pensionärsråd den 10/4
2018, kl. 10.30-11.45**

Justerat den 12/4 2018

ÄN/
18Elsemarie Bjellqvist
OrdförandeLena Hedquist
vice ordförande**Närvarande:**Ordförande
Vice ordförandeElsemarie Bjellqvist (PRO)
Lena Hedquist (SPF Seniorerna)

Ledamöter

Donald Monvall (PRO)
Ulla Wihlman (PRO)
Magnus Brattström (PRO)
Anders Lidbeck (SPF Seniorerna)
Christina Folke (SPF Seniorerna)
Kerstin Rosenkvist Hedler (SKPF)
Margaretha Persson (SKPF)

Ersättare

Karin Hanqvist (PRO)
Gunnar Nyberg (PRO)
Gunnar Sandell (PRO)
Kerstin Svenson (SKPF)
Inga Lundvall (SKPF)

Adjungerad

Helena Kivisaari (IKINUORET)

Förhinder: Ersättarna Gunnel Färm (PRO), Anne-Marie Bergström (SPF Seniorerna), Irene Svensson (SPF Seniorerna) och Yvonne Wendt (SPF Seniorerna).**Tjänstgörande ersättare: -****Närvarande tjänstemän:** Direktören Ann-Christine Hansson, avdelningscheferna Raili Karlsson och Lisbeth Hagman samt KPR:s sekreterare Nima Andacheh.

1. Besök av politiker

Mirja Räihä (S), gruppleddare i äldrenämnden, besöker rådet under förmötet.

2. Genomgång av närvaro

Sekreteraren noterar närvaro.

3. Val av protokolljusterare

Vice ordföranden Lena Hedquist (SPF Seniorerna) utses att tillsammans med ordföranden Elsemarie Bjellqvist (PRO) justera dagens protokoll.

4. Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordning

Rådet väljer att godkänna dagordningen med följande tillägg:

- Frågan om skrivelse från rådet till regeringen angående brukarundersökningar inom äldreomsorgen läggs till som en övrig fråga under punkt 10.
- Frågan om rådets önskemål till äldrenämnden att ge äldreförvaltningen i uppdrag att arrangera ett seminarium om brukarundersökningar inom äldreomsorgen, i vilket personer från KPR, stadsdelsnämndernas pensionärsråd, äldrenämnden, Äldrecentrum och Socialstyrelsen deltar läggs till som en övrig fråga under punkt 10.
- Frågan om rådets skrivelse till trafiknämnden läggs till som en övrig fråga under punkt 10.
- Frågan om rådets skrivelse till kommunstyrelsen läggs till som en övrig fråga under punkt 10.

5. Anmälan av protokolljustering KPR 3/2018-03-20

Anmälan läggs till handlingarna.

6. Anmälan av protokolljustering ÄN 4/2018-03-27

Rådet tar del av anmälan efter sammanträdet.

7. Genomgång av ärenden till äldrenämnden den 17 april 2018

§7 Remiss Stockholms stads riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter Dnr 1.6-124/2018

Det har till stadsledningskontoret framförts behov av att ta fram nya riktlinjer inklusive nya samrådsprocesser för stadens arbete med de nationella minoriteternas rättigheter. Stadsledningskontorets kansli för mänskliga rättigheter har nu arbetat fram ett förslag till riktlinjer. I förslaget beskrivs stadens arbete med nationella minoriteters rättigheter och fördelar ansvar mellan stadens nämnder.

KPR tar del av ärendet och lägger det till handlingarna. Särskilt remissvar till kommunstyrelsen från IKININUROET biläggs protokollet för kännedom, se bilaga 1.

§8 Remiss Stockholms stads strategi för romsk inkludering 2018-2022

Dnr 1.6-128/2018

Stockholms stad är utvecklingskommun för romsk inkludering och i och med detta har staden åtagit sig att ta fram en strategi för romsk inkludering. Strategin föreslås gälla 2018-2022 och tydliggör en övergripande inriktning samt ansvarsfördelning för stadens fortsatta utvecklingsarbete inom rättighetsområdena arbete och försörjning, utbildning, kultur samt social omsorg och trygghet. Strategin kompletterar stadens Riktlinjer för nationella minoriteter.

KPR tar del av ärendet och lämnar följande yttrande:

"Enligt förvaltningens synpunkter är äldre romer en relativt osynlig grupp inom äldreomsorgen. Vi har noterat förvaltningens synpunkter att gruppen bör lyftas fram tydligare i strategin. Instämmer med detta, inte minst ur jämställdhetsskäl."

§9 Remiss Trafikförändringar i SL-trafiken 2018-2019

Dnr 1.6-346/2018

Trafikförvaltningen, Stockholms läns landsting har påbörjat ett arbete med trafikförändringar. En så kallad bruttolista med förslag på trafikförändringar med bland annat linjesträckningar, turtäthet och trafikeringsstid har tagits fram i samarbete med trafikutövarna och bygger bland annat på bebyggelseplaner, resandestatistik samt synpunkter från kommunerna inom ramen för trafikförvaltningens kommundialog. De föreslagna förändringarna innebär såväl utökning som reducering av trafiken.

KPR tar del av ärendet och lägger det till handlingarna.

§11 Remiss Reviderat idrottspolitiskt program 2018-2022

Dnr 1.6-107/2018

Programmets övergripande mål är att få fler invånare i Stockholms stad fysiskt aktiva och programmet har ett tydligt folkhälsoperspektiv. I programmet betonas vikten av att staden ska kunna erbjuda *alla*, oavsett kön, ålder, funktionsnedsättning och utländsk och socioekonomisk bakgrund, möjlighet till fysisk aktivitet.

KPR tar del av ärendet och lämnar följande yttrande:

"Som äldreförvaltningen påpekar, så saknas ett äldreperspektiv i programmet. SKL har antagit 'Strategi för hälsa' ett dokument som samtliga partier står bakom. I programmet redovisas 22 mål för att uppnå en God och jämlik hälsa. Där finns bl.a.: Minska andelen som har en stillasittande fritid (minska med 5 procentenheter). Detta gäller alltså även äldre.

Ett sätt att underlätta för alla åldersgrupper att röra på sig, är att ge möjlighet till även äldre att få använda idrottshallar. Idag är det omöjligt eftersom skolorna har bokat idrottshallar på dagtid."

§12 Boendeplan för år 2019 med utblick mot 2040

Dnr 3.2-947/2018

Från och med 2023 ökar behovet av vård- och omsorgsboende med cirka 2 200 platser fram till 2040. I boendeplanen har behovet av nödvändiga åtgärder analyserats för att möta den kommande efterfrågan av platser. Det redovisas för sju fastigheter som är beslutade eller planerade att avvecklas. Det föreslås nyproduktion av cirka 21 vård- och omsorgsboenden med kommunalt huvudmannaskap fram till 2040, i dagsläget finns åtta utpekade nybyggnadsprojekt. Vidare beräknas det finnas behov av cirka 8-9 privata nyetableringar för vilka det ännu saknas specifika projekt. Äldreförvaltningen föreslår även att slutrapportering av ÄBO-utredningen sker med föreliggande tjänstutlåtande.

KPR tar del av ärendet och lämnar följande yttrande:

"KPR är glada att slutrapporten äntligen har kommit så här långt. Och vi ser fram mot att boendeplanen 2019 med utblick mot 2040 nu blir verklighet."

§13 Uppdragsbeskrivning för stadsdelsnämnder och stadsdelsnämndernas verksamhet, hemtjänst i ordinärt boende

Dnr 5.1.1-368

Uppdragsbeskrivningen ska tydliggöra uppdraget för verksamheter som drivs i egen regi. Utöver den föreslagna uppdragsbeskrivningen ges stadsdelsnämnderna möjlighet att komplettera uppdraget efter lokala förutsättningar. Det är viktigt att alla utförare har en tydlig beställning och uppdrag så att uppföljning kan ske på samma sätt hos alla utförare för att underlätta jämförelser.

KPR tar del av ärendet och lämnar följande yttrande:

"Bra att krav och förutsättningar för utförarna är desamma oavsett regiform. Men det som drivs i egen regi borde vara ett mönster för goda exempel. Där finns ju en större möjlighet att påverka. Vi vill uppmärksamma lagen om nationella minoriteter."

Måltidssituationen är ej berörd. Vi förväntar oss att den utvecklas ytterligare i den kommande kostpolicyn."

§14 Fördelning av medel i projekt "Ungdomsbesök på vård- och omsorgsboenden" för år 2018

Dnr 3.4-275/2018

Totalt har det inkommit 54 ansökningar om medel för ungdomsbesök på vård- och omsorgsboenden 2018 till äldreförvaltningen. Äldreförvaltningen föreslår att 42 boenden av de som har ansökt beviljas medel.

KPR tar del av ärendet och lägger det till handlingarna.

§15 Reviderade riktlinjer för bidragsgivning till ideella organisationer

Dnr 7.3.1-68/2018

Revideringen omfattar till största del frågan om god redovisningssed, ansvar, aktiviteter och internkontroll.

KPR tar del av ärendet och lägger det till handlingarna.

8. Förvaltningschefens information

– Avdelningschefen Raili Karlsson föredrar personalstrategiska avdelningens rapport om personalrörlighet för stadens biståndshandläggare samt svarar på rådets frågor.

9. Äldreombudsmannens information

– Punkten utgår.

10. Övriga frågor

– Frågan om skrivelse från rådet till regeringen angående brukarundersökningar inom äldreomsorgen.

Rådet beslutar att tillskriva regeringen med anledning av att vi ifrågasätter värdet av Socialstyrelsens brukarundersökningar, bilaga 2.

– Frågan om rådets önskemål till äldrenämnden att ge äldreförvaltningen i uppdrag att arrangera ett seminarium om brukarundersökningar inom äldreomsorgen, i vilket personer från KPR, stadsdelsnämndernas pensionärsråd, äldrenämnden, Äldrecentrum och Socialstyrelsen deltar

Kommunstyrelsens pensionärsråd ser kvalitetsbedömningar och åtgärder som ett utvecklingsområde. Viktigast är hur invånaren bedömer kvalitén i omsorgen/vården. KPR föreslår därför att nämnden ordnar ett seminarium i oktober eller november 2018 för att belysa och utveckla området. Resurser för detta är nämnden, KPR, Äldreförvaltningen, samt t ex SLK, Stadsdelsförvaltningarnas äldreomsorgsansvariga, stadsdelsnämndernas pensionärsråd, Regeringens särskilda utredare av kvalitetsplanen, Äldrecentrum och Socialstyrelsen.

– Frågan om rådets skrivelse till trafiknämnden

Rådet beslutar att inge skrivelse till trafiknämnden enligt bilaga 3.

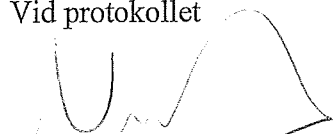
– Frågan om rådets skrivelse till kommunstyrelsen om hemlöshet

Rådet beslutar att inge skrivelse till kommunstyrelsen enligt bilaga 4.

11. Kommande möten under året, inklusive nästa sammanträde

– Nästa sammanträde kommer att äga rum den 8 maj på Hantverkargatan 3 D.

Vid protokollet

Nima Andacheh

Sekreterare för kommunstyrelsens pensionärsråd

KPR:s sammanträde tisdagen den 10 april 2018

Särskilt yttrande av Ikinuoret angående § 7 Remiss Stockholms stads riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter

I förvaltningens förslag till beslut tas upp flera viktiga synpunkter och förslag som till exempel behovet av tillämpningsanvisningar, behovet av personalens kompetensutvecklingsinsatser och att riktlinjerna kan beröra även statsbidraget samt tydliggöra bidragets användningsområden. Ikinuoret tillstyrker dessa förslag.

När det gäller samrådsformer har Ikinuoret en avvikande åsikt. I stället för ett årligt samråd med kommunstyrelsen anser Ikinuoret att det tillsätts ett minoritetspolitiskt råd samt referensgrupper bland annat för äldreomsorgen. Ikinuoret har erfarenhet att dessa samrådsformer har lett i många kommuner till mycket goda resultat både för kommuner och nationella minoriteter.

En ytterligare fråga som Ikinuoret vill ta upp i remissvaret är en ordinarie plats i kommunstyrelsens pensionärsråd för Ikinuoret. Nyvarande situationen med adjungerad plats är otillfredsställande med tanke på att förbundet Sverigefinska Pensionärer, SFRF, vars medlem Ikinuoret är, har en ordinarie plats i regeringens pensionärskommitté samt att SFRF:s medlemsföreningar har plats i KPR i de kommuner och landsting som hör till förvaltningsområdet för finska men även i andra kommunernas KPR. Minoritet är mindre än majoritet. Därför är det orimligt och orättvis att kräva samma medlemsantal av minoritetens pensionärsförening som av majoritetens pensionärsförening för att få plats stadens pensionärsråd.

För Ikinuoret

Helena Kivisaari

Adjungerad i kommunstyrelsen pensionärsråd

Till regeringen
Statsrådet Lena Hallengren

Angående brukarundersökningar inom äldreomsorgen

KPR (kommunstyrelsens pensionärsråd) i Stockholms stad beslutar att inge följande skrivelse.

Elsemarie Bjellqvist
Ordförande

Lena Hedquist
vice ordförande

Socialstyrelsen genomför varje år s k brukarundersökningar inom äldreomsorgen. För en tid sedan kom resultatet av 2017 års undersökning. Undersökningarnas mål är att ge alla aktörer inom äldreomsorgen en uppfattning om kvalitén på äldreomsorgen inom riket.

Undersökningen har pågått sedan år 2007 då regeringen i sitt regleringsbrev uppdrog åt socialstyrelsen att genomföra dessa undersökningar. Sedan 2017 ingår uppdraget inom socialstyrelsens ordinarie verksamhet.

Från Stockholms kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR) har vi varit kritiska till denna undersökning sedan dess början, eftersom vi anser att dess standard är låg beroende på den låga svarsfrekvensen. Men vår främsta kritik riktar sig mot att det av förklarliga skäl inte går att genomföra en enkät till de boende på särskilda boenden eftersom många är dementa eller har andra svårigheter att själva svara. Därför svarar ofta andra än den boende. Vi vet dock av egen erfarenhet som närstående, att de flesta kastar brukarundersökningen i papperskorgen.

Vår erfarenhet är också att när beslutsfattarna ser resultaten av undersökningarna, som ofta visar att äldreomsorgen inom kommunen är god, så används de som motiv till att inte förbättra kvalitén. Många beslutsfattare har inte heller den kunskap om statistik som behövs för att tolka undersökningarna.

Vi har vid flera tillfällen framfört att för att få en bra bild av äldreomsorgens kvalitet, bör man göra personliga besök hos de som bor på äldreboenden eller erhåller hemtjänst, för att i lugn och ro samtala med den äldre om dennes situation. Dessa besök skall genomföras av personal med hög kunskap om äldres behov.

KPR vill att regeringen ser över användandet av brukarundersökningar som metod att undersöka kvalitén i äldreomsorgen.

Till trafiknämnden

Angående formerna för samråd med pensionärsorganisationerna

KPR (kommunstyrelsens pensionärsråd) beslutar att inge följande skrivelse.

Elsemarie Bjellqvist
Ordförande

Lena Hedquist
vice ordförande

KPR, kommunstyrelsens pensionärsråd, är enligt sin instruktion ett rådgivande organ med syfte att bereda Stockholms pensionärer inflytande och insyn i allmänna frågor som rör äldres levnadsförhållanden. Det ska enligt instruktionen bl.a. ske genom samråd med kommunens nämnder och styrelser.

KPR är visserligen administrativt knutet till äldrenämnden, men det betyder inte att det endast är äldrenämndens ärenden som KPR ska behandla. Många frågor som berör äldres dagliga liv hanteras av andra nämnder, t.ex. trafiknämnden. Som exempel kan nämnas tillgänglighet genom snöröjning och halkbekämpning på gångvägar och trottoarer, där äldre ofta är extra utsatta för fallrisk med åtföljande lidande och stora kostnader för samhället.

KPR, genom Gunnar Nyberg, förde i slutet av förra året diskussioner med trafikkontoret om möjliga former för samråd. Vi kom då överens om, som ett första steg, att trafikkontoret skulle delge KPR ärenden i trafiknämnden som har betydelse för äldre invånare i staden. Efter att det nu gått ett kvartal, kan KPR konstatera att något sådant ärende inte inkommit.

Vi tror att det skulle vara till gagn för utvecklingen av en äldrevänlig stad, något som just nu pågår i stadens nämnder och styrelser enligt den nyligen framtagna strategin, om vi kunde hitta former för ett samråd mellan KPR och trafiknämnden på samma sätt som funktionshinderrådet. Vi vill även peka på att man i Stockholms läns landsting har ett väl fungerande samråd där även pensionärsrådet ingår. Det borde vara fullt möjligt att åstadkomma ett liknande samarbete till gagn för de äldre även med stadens trafiknämnd.

Till kommunstyrelsen

KPR accepterar inte hemlöshet

KPR (kommunstyrelsens pensionärsråd) beslutar att inge följande skrivelse.

Elsemarie Bjellqvist
Ordförande

Lena Hedquist
vice ordförande

Klyftorna ökar i det svenska välfärdssamhället. Nu senast gällde det hemlösa pensionärer i Stockholm. För KPR är det självklart att ingen ska behöva bo på gatan. Stockholms kollektivtrafik är ingen acceptabel sovplats för någon.

Vi har under en längre tid noterat att antalet hemlösa pensionärer ökat. Orsakerna är många. Låga pensioner, utförsäljning av hyresrätter och kraftigt höjda boendekostnader är några skäl.

KPR i Stockholms stad vill framföra att staden har ett ansvar för alla sina medborgare. Äldre människor ska inte tvingas finna sin nattvila i kollektivtrafiken eller trappuppgångar. KPR accepterar inte hemlöshet! Det är ett stort socialt misslyckande att samhället inte kan garantera sina äldre invånare en bostad. I förslaget till *Boendeplan 2019 med utblick mot 2040* som vi idag har möjlighet att yttra oss över, påtalas behovet av boenden för personer med eller utan missbruk som lever i hemlöshet.

KPR kräver omedelbara åtgärder för att eliminera hemlösheten bland pensionärer. Även på lång sikt handlar det om ekonomi och livskvalité. Tillgången till hyresbostäder med rimlig hyra måste också öka. Vi förväntar oss politiska besked om detta nu och inför valet. Vi pensionärer utgör en fjärdedel av de röstberättigade. En viktig grupp att respektera.